

מסורת הש"ס

א"ל ולעמיהו. דמית טעמא דמית דלית ליה רווחא והפסקא:
זבין שוה (א) **ארבעה** חמשה. דלית ליה רווחא טובא: פ"ג דזבניה
זבין. בתמיה. והא לא פלוג רבנן דמית פחות מכן עשרים שאינו
יודע צביט משא ומתן מידי אלא (א) כולו תקון דלא ליהו זבני: אלא.

היינו טעמא דמית קים להו לרבנן
כו' ויזנין דמקדשין כו' הלכך
בכולו דמית תקון דלא ליהו
זבני: אי לאו דלית ליה הנאה.
גדולה מיניה לא הוה יהיב ליה כו':
דלענדן מילן. לגמול לו חסד ולהטיב
לו בכל ענייניו: דוקדוק לקדושין.

אע"פ שהוא צ"ג שנים ויום
אחד והאשה צת י"ג שנים ויום אחד
או סמכין אשנים לאחוקינהו
גדולים וזני שיער להחשך קדושהו
ודאי אף להקל כגון לצטל קדושי
שני שקדש אחיו בלא גט אלא
דוקדוק אחריו אם הביא שערות אז
יחשבו קדושי ודאי: ולגירושין. לקמיה
מפרש: **ולתליש**. דמפרש לקמיה
דמסוס אשה נקט לה שם מחלוק עד
שמגדיל ומציא סימני שיער: **ולמילאוי**.
אם הביאה שערות לא תמאן: עד
שיא צן עשרים. אע"ג דלית
שערות מ"ג: וי מאחר דברקא
ליה. להאי גברא נשעת קדושין
ונמלא גדול למה לריך דיקא נשעת
גירושין: אלא **לינוס**. דמנן משע
קנאה דביאה ואין יכול לגרש עד שיביא
שתי שערות: **לאפוקי מדר' יוסי**.
דמסוס חליט אש לא אינטריך
דמגירושין שמעיין לה: ה"ג עד שיביא
השעור קמ"ל דלא כרבי יהודה.
וצמסקת נדה (נב). מפרש עד שירצו
השערות והיו שוכבות ונראה כמו
שהביא השעור ולא גרס על הלצן
ור' יהודה אין דוקדוק דהא לאמר
הבאת שערות ממאנת עד שירצה
והיו שוכבות: **והלפא כגידול צר**

משא. דבן י"ג היודע במשא ומתן מוכר בנכסי אביו אפי' מקרקעי
דלילו מטלטלי אפילו פטויות כבר שית מוכרין: **נמר וטורא**.
לנעדות מקרקעי מעיד צ"ג שאינו יודע צביט משא ומתן אצל
בעדות קרקע לל: **והלפא כאמרי**. דממנן צ"ג שני יודע
צביט משא ומתן הוה ממננו מתנה ואע"ג דמיתר נכסיו לא הוה
מכירה: **והלפא כרב נחמן אמר שמואל בנולסו**. קדושין וגירושין
חליה ומילאוי דלא סמכין אשנים עד שנדוק סימניו ולמכור בנכסי
אביו עד שיא צן עשרים ויביא סימנים מי שאינו יודע צביט
משא ומתן דטיפי מעשרים לא אמתו רבנן להמתין להכמתו ואם
לא הביא שיער נשעת נחוקין כקטן עד רוב שנותיו אם לא
נמלאו צו סימניו סרים. ואיכא למימר דוקא בנכסי אביו אצל
בנכסים שנתנו לו בזמנה או שקנה ממטלטלין שאינן ירושת
אבותיו הנהו מוכר פחות מכן עשרים דקין מטלטלין:
מתני' ר' אלעזר אומר אחד צריא ואחד מסוכן כו'. ר' אלעזר
סבירא ליה (ו) לענין שכיב מרע אינן ככתובין וכמסורין כלל
אלא ככריא בעלמא ונרין קנין כשאר ממנה צריא ואע"ג דמית
לא קנה מקבל ממנה בלא קנין ואפי' מזהו מחמת מיתה נמי לר"א
צני קנין שהרי מעשה של אמן של בני רוכל אוקימנן לעיל (דף קא):
במלוה מחמת מיתה ואפי' פליג ר"א ואמר להו לאכמשיהו כי רוכל
מקדש אמן ושלל דקין קיימו דבריה כי אם לקנסו: **ואחד מסוכן**.
ואף על גב דלא שיר מידי לא מיקני באמריה כלל. ונראה צעני
דכיון דלא מפליג ר"א צין שכיב מרע נצריא לענין היכא דמית
(ס) הוא הדין היכא דעמד אינו חוזר אם קנו מידו לר' אלעזר:

זני
יהושע אומר כו' אלא מדפלגניהו לתרי צבי שמע מינה היראשוהו הוא ר'
שבט ולא לחוש לדברי ר' אלעזר כו' ואי גרס ר' אלעזר הא אית
זני

א"ר דאמי וכול למכור בנכסי אביו עד כ' שנה וכדאוקמו' הלכתא אפי' אי יהיב מתנה בנכסי אביו מתנתו מתנה: ומה וזבני
דמקבל וזי אמרת לא. מתנה דבתנא הוא לא כ"ש: א"ל ולעמיהו. דמקשת הכי מי מצו וזבין שפיר בנכסי אביו. דובן שוה ד' בה'
דובניה וזבני. אלא לא אויל כלל משום דאזי טעמא דובין שפיר ולא משום דלא אתו לידיה דלא מצו למיחב מתנה אלא מאי
טעמא אין מכירות מכירה א"ר דובין שפיר דגורין האי דובין שפיר אטו האי דלא זבין שפיר דכי הכי דהאי אין מכירות מכירה
הכי נמי דקום להו לרבנן כו'. מילי. הנהא וגמילות חסד: אמר רב נחמן אמר שמואל בודקין לגיטין ולקדושין ולחליצה
ולמילאוי. אין הוה בן י"ג שנה ויום אחד: (ולמכור בנכסי אביו. לא מצו למיחב) ואם בת היא לחליצה ולמילאוי בודקין אם היא
בת י"ג שנה ויום אחד: ולמכר בנכסי אביו. לא מצו למיחב עד שיהא בן עשרים וחובאי שתי שערות: וכיון דברקא. ליה לקדושין
גדול היה נשקדשה של כן ולגירושין הוה גדול: לא נצרכה אלא לקדושי רבם. דבן תשע קנאה הוויא אשתו ואם דעתו לגרשה
לא רישא עד שיגרל: איש בחיב בפרשת יבמים. ככה יעשה לאיש ומקשי' אשה לאיש דוח וזה עד שיוגדלו: לאפוקי מדר' יהודה
דאמר. עד מהו חתונה במתנה עד שחביא ב' שערות. ר' יהודה אמר עד שירבה שחור כו' קמ"ל דהלכה בתוך ד' יהודה: תוך זמן
כלפינו זמן. ואין מכירות מכירה: וחלכתא בגידול בר מנשה. כדשלה ליה רבא: והלכת' דאמר לא שמואל דעירובין ודאמר
אלא במטלטלין: וחלכתא כרב נחמן אמר שמואל בכולהו. דאמר בודקין לגירושין כו': פ"קא המחלק נכסיו על פיו. כגון שכיב
שאינו צריך לקנין ולא חתונה ולא משיכה אלא בדבור בעלמא: ר' אלעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן. המחלק על פיו: נכסים
שש להן אחריהן. כלומר ר' אלעזר לא סבירא ליה דבריו שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי ודאמר ר' אלעזר: ככריא:

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קנו.

ולמעמיד זבין שוי חמשה בשיתא. וא"ת גס בגדולים נמי אין
ממכרו מכר ככה"ג דהוי ליה צטול מקח וממכור
אונאה^א וי"ל דלאו דוקא נקט חמשה צביטא אי נמי דוקא ואמי שפיר
למה שמפרש ר"ת דאין אונאה לקרקעות^ב אי נמי כגון שאמר בפירוש
יודע אני שאינו שוה כל כך אי נמי לא

יתבטל לגמרי כיון דליכא ויתר משמות:^ג
בודקין לקדושין ולגירושין. הך
דדיקה אחר שהגיע (ו)
לכלל שנים אצל מקמי שנים הוו
שערות שומא בעלמא כדאמרין
בגדה פרק (ב) צא סימן (דף נב וסס)
וגם מהניא הך דדיקה לענין שאם
פסטה ידה וקבלה קדושין מאחר
אי משכחין בזה רבי סימנים
במרא לא הוו קדושין^ד ואי לא משכחי
סימנים הוה ספיקא דחיישין שמה
נשור כספיקא דחיישין כי הכא
כדאמר צ"ב צא סימן וליכא למימר (ו)
דאם פסטה ידה וקבלה קדושין
מאחר חיישין לקדושי [שניהם]^ה
וכשמואל דלמר צ"ב עשרה ויחסין
(קדושין דף עט): קדשה אביה דרך
וקדשה היא עצמה צעיר חוששין
לקדושי [שניהם] דהסא לא קאמר הכי
אלא ציומא דמשלם שית שצבאמו יוס
בגרה^ו אצל הכא שהגיע כבר לגדלות
זמן גדול לא:

ולגירושין. שאם לא ימלאו
שערות לא יהיו
גירושין דלא סמכין אחזקה להקל וכן
לחליה ולמילאוי ואע"ג דגבי מילאוי
אמר צ"ב צא סימן (דף מח: וסס)
קטנה שהגיעה לכלל שנותיה אינה
צריכה דדיקה דמזה הביאה סימני
היינו היכא דלא דקנא אצל היכא
דיקנא ולא אשכחין יכולה למלון ולא
חיישין שמה נשור כיון שלא בעל
כדאמר צ"ב צא סימן (דף נב: וסס) מיהו צומן
הזה לא צקיאין בזהכרת גומות (ס) ו:

וכי מאחר דברקאה לקדושין ולגירושין בזה ל"ב כו'. וא"ת ומאי
קושיא וכי חזרה הוא לצדוק לקדושין אצל לגירושין לריך הוא
לצדוק אם הוא גדול לגרש ועוד דהוה ליה למימר האי לשנא
למאי הלכמא דקדישין לגירושין דממה נפשך היא מגורשת שאם
היה קטן נשעת דקדישין אפי' גירושין לא צני ואם היה גדול עשוי
הוא (ס) גדול נשעת גירושין ואם היה ספיקא הא ספיקא דאורייתא
לחומר דחיישין שמה נשור כדאמר צ"ב צא סימן (סס) ודוקא
לומר דבדוקין לקדושין דהיינו אם לא מלאו שערות לא תהא מקדושת
דלא חיישין שמה נשור^א דהיא אז מילתא דשמואל דהכי דלא כהלכתא:
לחליצה לאפוקי מדר' יוסי. וא"ת אימא דלענין איש מיירי
דחס אפי' ר' יוסי מודה וי"ל דשמעל צ"ב דמיירי צין

באיש צין באשה דומיא דלגיטין ולקדושין דמיירי צין באיש צין באשה:
לאפוקי מדר' יהודה כו'. ואם מאמר מנא ליה לאפוקי מדברי
יהודה דלמא צדיקה דרבי יהודה איירי ויש לומר
דומיא דדיקות דלעיל דהוי צ' שערות מיהו לריך עיון אי קאמר
ר' יהודה למילתיה גבי מילאוי דוקא או לא: **עד שירבה שחור על הלבן**.
פ' רבינו שמואל דלא גרסין על הלצן^ב ור"י אומר דגרסין שפיר דעל
הלצן היינו על הדשאר שהוא לצן^ג ואידיך שאוכרי שחור צשיער שוכרי צשר
צלשון לצני^ד: **ר"ב ר' אלעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן כו'**. הכי
גרים רבינו סס ר' אלעזר ולא ר' אלעזר הוא ר' אלעזר צן שמע דאי
גרים ר' אלעזר היה קשה מדמני בזה הך צבא פלוגתא דר' אלעזר
ורבי יהושע גבי קנין דשכיב מרע צבצא אחריית^ה ואי גרס ר'
אלעזר במרייתו א"כ לערצניהו וליתמיניהו המתקן נכסיו על פיו רבי
אלעזר אומר אחד בריא כו' צדיא בחול אצל צבצא דבריו קיימין ר'
אלעזר צן שמע ועוד ראיא דקאמר בגמרא א"ר לוי קוין מש"מ ואפילו
ליה צסמון דצבצא דבריו קיימין בלא קנין^ו ועוד מאי הוה דקאמר

לשמואל. ש"ט מקולס צס א"ש, ועיין מהרש"א. א. דהתם דאי הוה דאמרין השתא הוה דבגר שאין בן חוקה לומר
מצפרא אתר. סס. ד[ה]ר היום אין לה חוקה משום דבר לא מצרות ולא במצרות שהרי היום עשויה להשתנות. קידושין עט:
מור"ם אלא. א. [ד]אין אית לן למימר כיון דאחר קידושין מצאן חוקה שום בשעת קידושין היו ב'. ו[ב]ין קולס צס
א"ש. א. [ד]אין אית לן למימר כיון דאחר קידושין מצאן חוקה שום בשעת קידושין היו ב'. ו[ב]ין קולס צס
בקיאים לבדוק בכל גופה שלא יהו לה שערות דאפי' אחת בבבה ואחת בכריסה ובקשרי אצבעותיה מצטננות: נה: כ:
מור"ם סלס. א. [ולמא חלה קדושתו בבדיקת קידושין. אפי' אם לא היו בודקים לקדושין שיתקשט למא ל' בבדיקה
לגיטין. דעני יונה. א. [ובודקין לגירושין] דשמא קטן הוא ולא יצטרך לגט ואין ראוי ליתן גט שלא לצורך כדי שלא יאמר
אין קדושין תופסין באחותה או כדי שלא לפוסלה מן הכהונה וכיון שבידקוהו ולא תביא ב' שערות אין צריכה כו'. דעני
יונה. א. משום דאמרין ב' בא סימן (נדה נב). לא שירבה משא אלא שיהו שתי שערות שוככות ונראה כמו שירבה
שחור ולא הלבן משמע יותר מן הלבן. כמנזר. א. מור"ם ע. א. [שאר ר' יהודה דעני שוככות ונראה כמו שירבה שחור
ובשתי שערות לא שירבה כו' בא סימן וואי שירבה שחור ונראה כמו שירבה שחור
כלומר דומה כמו שיש שם שערות הרבה. חולין כו: מור"ם ע. א. ר' אלעזר אומר בשבת דבריו קיימין אבל לא בחול ור'
יהושע כו'. אבל בריא פליגי בין בחול בין בשבת מרלא בריניהו. גיטין יד: מור"ם ר' אלעזר. א. ואצי' דלרי' אמרין
בגמ' דל' אלעזר בחול דבריו קיימין וליכא בשבת. מיהו ר' לוי דמתניתין קאי דאמאי דלא כר"ם. ש"ט מקולס צס א"ש.

עין משפט
נר מצוה

קמא א ב מ"י פ"ט מ"ג
מכירה ל"ג יד יד סמך
עשין פ"ט טו"ש ח"מ כ"י
רלה ס"י:
קבב ג מ"י פ"ד מ"ג
אישות סלס: ז ועיין
בשנות ובמנין משנה סמך
עשין מח טו"ש ח"מ א"ש כ"י
מג ספ"א:
קבב ג מ"י פ"א מ"ג
יוס ס"ל טו סמך
עשין כ"א טו"ש ח"מ א"ש כ"י
קסו ספ"א ב:
קבב ג מ"י פ"א מ"ג
טו"ש ח"מ ס"י ד:
קבב ג מ"י פ"ד מ"ג
אישות סל: ז סמך
עשין מח טו"ש ח"מ א"ש כ"י
קסו ספ"א:
קבב ג מ"י פ"א מ"ג
אישות סל: א סמך
עשין פ"ט טו"ש ח"מ א"ש כ"י
רמא ספ"א ב:

מוסף רש"י

בן השע שנים ויום אחד
שבה על יבמיתו קנאה.
ולרשה ושלל חפטר עד
הנאה אלא בעל (סנהדרין
(נח) וזה בנכסי אחיו, ואע"ג
שלי קנין לקטן, הרי קטנה
זו ועומדת (נדה סח), ואין
נחמן עד שגרל. אם
לא נגרשה, קדושי אחיו
קדושין גמורין וגירושין של
זה אינם גירושין גמורין דלעיל
דעת (סו) שהרי על
יד קדושי אחיו גדול נאכסה
וגירושין של זה אינן חשויין
בענין קדושי אחיו, דקטן
הוא ואין צן דעת (סנהדרין
(נח). דאמר איש כתוב
בפרשתו, ואם לא יתפן
האיש, הלכך קטן לא חלק,
אבל אשן צן גדולה צן קטנה
(נדה נב). דמוקשין אשה
לאיש. דכתיב ואם לא יתפן
האיש, ולא קטן, ואם לא יתפן
אשן, דלא תביע מיעוטא
בענין גדולה לאש, דלמאש
לה דמכר הכהא קרל ועלמה
יעמוד שפירה (יבמות קח).
כיון שירבה שחור. שיהיו
שם שערות הרבה (סו יב).
ציוק אומר מקום צערה,
וצמסקת נדה (נב) מפרש לא
שירבה ממא אלא שיהו שתי
שערות אצבעות שוככות
ונראה כמו שירבה השחור
בגמ' (נדה יב) וצ"ל כחובות (נדה
המחלק נכסיו על פיו. על
פ' שמואל מתקן נכסיו לגמרי
ולא המורשין
שחוקי' הירושין צשו
(גיטין יד). נקנין בכסף
ורבשטר ובחוקה. שכן הן
נקנין מן צבצא. וצ"מ נמי
לר"א לא אקטניהו דהכי
לא מיקט (סו).

מוסף תוספות

א. [ד]תנאן לקוח בזוז
שהוא חומש למקח ויחזור
משותף הוא זה. רש"י צ"מ
עט: ב. דאין אונאה
אונאה אבל מפלגא
ואיך מקרי ביטול מקח
על להם. צ"מ מ. מור"ם
אמר. ג. [ד]אצל מצות
שנות שחור הוא. רש"י צ"מ
א. שאם לא יבדקו
עכשיו אע"פ שצמצאו לה
שערות לאמר זמן שמה
בשעת קידושין קטנה היתה
ורחשין לקדושין הב'.
דעני יונה. א. [וא"כ היתה]
צ"ל בבודקין היינו קדוש
קדושין דאין לאמר לקדושין
אפי' מצאו שערות צריכה
מן משניהם וילמא השתא
הוא דאחר ובשעת קידושין
לא הוה הכי אית ליה